

„Az élet minősége. Könyvtárosok a társadalom szolgálatában.” A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 49. Vándorgyűlése Miskolcon

Beszámoló a Közkönyvtári Egylet és a Gyermekkönyvtáros Szekció szervezésében megtartott közös programról

Helyszín: A/6.fsz.,XVIII.előadó

Időpont: 2017. július 6. (csütörtök)

A beszámolót készítette:Karakasné Kőszegi Katalin FSZEK XIII/6. -
MKE Gyermekkönyvtáros Szekció

A tavalyi évben megfogalmazott célokhoz és feladatokhoz szervesen illeszkedett a vándorgyűlés ez évi aktuális témája „**Az élet minősége. Könyvtárosok a társadalom szolgálatában.**”

A két szekció közös programjának moderátora **Haszonné Kiss Katalin** volt, a Közkönyvtári Egylet elnöke.

- Az első előadónk **Laki Ildikó** főiskolai docens, a Zsigmond Király Egyetem és a Szegedi Egyetem tanára volt.

Életminőség és a könyvtár változó szerepe című előadása öt szempont alapján indult el: Mi az életminőség, a szubjektív jólét? - A könyvtár intézménye hol is van mindebben... - Kapcsolódási pontok... - Jógyakorlat avagy jó gyakorlatok - Továbbgondolás.

Az elégedettség és a boldogság megjelenése és mértéke az emberek szubjektív tapasztalásán keresztül válik érzékelhetővé. Az előadásból az egyik fontos észrevétel az volt, hogy az egyéni jólétben a kulturális aspektus nincs benne. A boldogság lehet az életminőséggel azonos, és definiálható az általában megfogalmazott életünkkel való elégedettséggel, vagy elégedetlenséggel.

A másik meghatározó pont, hogy a gazdasági teljesítménynél és az életszínvonalnál is többet jelent az életminőség. Egy belső tényező pedig azt mutatja, hogy az egyének milyenek élik meg az általános életminőségüket.

Ez után az áttekintés után, következett a könyvtár szerepe, hogy milyen életminőséggel összefüggő kereteket képes biztosítani.

Külső használói szemmel: hasznos, alkalmazkodó, kényszerül-e folyamatos változásra, alakítja-e az életminőséget, szociális és oktatási szerepet elfogadó, társadalomra építő. Miként kell a könyvtáraknak átalakulnia, van-e rá igény, van-e esélye szubjektív jólét kialakításában.

Külföldi példákat, képeket láthattunk amerikai nagyvárosok könyvtáraitól, Amszterdam és Szaúd-Arábia könyvtáráról.

Végül a magyarországi viszonyok következtek, amelyből kiderült, hogy könyvtáraink több szerepkörűek és viszonylatok láthatók vidék-város és Budapest vonatkozásban.

A könyvtár és a könyvtáros szerepe - intézményi, egyéni, igényt kielégítő, és életminőséget és jóllétet biztosító, kínáló.

Szükségesek-e a változások, esetleg intézményi túlélés gondolata is felmerül.

A következő előadást, "**Életminőség - olvasás nélkül?**" címmel, **Mayer József** oktatáskutató tartotta, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet képviselőjében.

Előadónk kiindulási nézőpontjai voltak: iskolás gyerekek hiányzása, évismétlés alsó és felső tagozatban, korai iskolaelhagyók és a középiskolából kimaradók. Szembe kell nézni a külső és a belső problémákkal: iskolai kudarcokkal és a lemorzsolódás okaival. Nemzetközi tapasztalatok, OFI kutatás és szakiskolai mentorok információi alapján készült táblázat közös gondolata az otthonról hozott tudás elégtelensége és az eltérő kulturális háttér, nehezek a családi körülmények, motiválatlanok a tanulók, nincs jövőképük, igazolatlan órák.

Grafikonok és ábrák segítségével jól látható volt például megyénként az évismétlő diákok százalékaránya, valamint az igazolatlan hiányzások magas óraszama az ország egyes területein.

A rendszerváltás és az új évezred kezdetén végbement változásokról Laki László: Az alacsony iskolázottság újratermelődésének társadalmi körülményei c. műhelytanulmánya alapján láthattunk egy 1999-ben készült százalékos mutatót.

A kimaradók tovább vitték a hiányos kulturáltságot. Kérdőívek alkalmazásával, nagyon sok információt lehetett kapni arról, hogy a hiányos szókinccs gátló tényezője például az érzelmek kifejezésének.

Előfordult olyan eset, hogy a kérdőív kitöltője nem ismerte fel a képen látható fogalmakat, majd az írásképek szétesése, szinte felismerhetetlenné tette a leírtakat.

Nem sikerült a térképen beazonosítani az európai országokat.

A vizsgálatok kiterjedtek a családokra, akik támogatták a különféle különórákra járást, amelyek lehettek versenyképesség-növelő különórák, korrepetáló jellegű, ill. az iskolai oktatást kiegészítő külön órák, edzés, sportfoglalkozás, személyiséggazdagító külön órák. A vizsgált intézmények: általános iskola, gimnázium, szakközépiskola és szakiskola egyes évfolyamai.

Végül az olvasó és nem olvasó tanulók arányait láthattuk a grafikonon.

A munkaerő-piacon való érvényesülés szempontjából a közfoglalkoztatás tudja feladattal ellátni az írás és olvasás hiányával küzdő embereket. Már kisebb szakfeladatok ellátásához is szükséges tanfolyamok vagy munkavédelmi ismeretek elsajátítása.

A következő program a házigazda, Miskolc város II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára részlegvezetőjének, **Miklós Katalinnak** az előadása volt.

Az előadás címe: "**Gyermekkönyvtári élet Miskolcon**".

Benedek Elek idézettel indult a beszámoló: "Minden ház építését alulról kell kezdeni, azonképpen a magyar irodalom olvasóközönségének a nevelését is alul, a gyermekeknél kell kezdeni."

A központi könyvtáron kívül hat fiókkönyvtár szolgálja ki a olvasókat, és mindegyikben van gyermekellátás. A Mesebirodalom a legkisebbek szabadpolcos és játéktere, a bábik, és az óvodás, valamint a kisiskolás csoportok foglalkozásainak helyszíne. Nagyon kedvelt a könyvkiválasztó házikó és az állatfigurás székek.

A felsősök birodalmában számítógépes hozzáférés biztosított.

2007-ben indult a Babusgató-klub havi 1 alkalommal, kézműves foglalkozások keddi napokon, ismeretterjesztő és gyermekirodalmi találkozók, pályázatok, játszóházak színesítik a programokat. 2017-ben volt a harmadik Könyvtári Majális, melynek állomásai a könyvtár különböző területein helyezkedtek el. Az ilyen jellegű családi vetélkedőkre a közeli településekről is ellátogatnak.

Kati megfogalmazása rávilágított a következő fontos gondolatokra:

A könyvtár küldetése: a használók olvasásra, könyvtárhasználatra motiválása. A gyermekirodalom értékeinek élményközpontú közvetítése; közösségi élményt adó színvonalas programokon való részvétel biztosítása; az intézmény népszerűsítése.

Könyvtári Műhelynapokat is szerveznek, melynek egyik programján Dr. Kádár Annamária tartott előadást.

Nagyon gazdag volt az eddigi koncertek és bábelőadások vendéglistája: Bartos Erika, Lackfi János, Berg Judit, Nyulász Péter, Baranyai András, Alma együttes, Makám, Gryllus Vilmos, Palya Bea.

Az előadás az egyes fiókkönyvtárak speciális tevékenységeinek (pl.: Teddy Maci kórház) bemutatásával zárult.

A délelőtti záró előadását **Farkas Ferenc** a FSZEK, EFOP projektiroda szakmai vezetője tartotta **"Az én könyvtáram - Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek"** című projekt bemutatásával.

2017. február 1-jén útjára indult az Emberi Erőforrás Operatív Program „Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek” című, EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001 kódszámú pályázat, amelyet a Szabadtéri Néprajzi Múzeum és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár közösen valósít meg. Könyvtári területen „Az én könyvtáram” projekt az országos könyvtári szolgáltatások továbbfejlesztését segíti a köznevelés hatékonyságát és eredményességét szolgáló új típusú kompetencia- és készségfejlesztő, tanulást támogató szolgáltatások kidolgozásával, illetve országos szaktanácsadói hálózat kialakításával és működtetésével.

A projektnek négy fejlesztési iránya van:

- Olvasáskultúra fejlesztés támogatása
- Digitális írástudás
- Könyvtárhasználat – információkeresés
- Szövegértés fejlesztés támogatása, kiemelten a digitális szövegértés, egyéni és közösségi tanulást támogatása

A könyvtár "társadalmi erőforrás", melyben a mai életmódhoz illeszkedő szolgáltatásokkal kell megismertetni a használókat. Közösségépítő és gazdaság élénkítő szerepén túl, a digitális írástudás terjesztésének pillére és a nem formális és informálistanulás színterei.

A projekt tevékenységei között szerepel a fenti területekhez illeszkedő, a 4-18 éves korosztályt érintő, már meglévő könyvtári gyakorlatok adaptálható, egységes módszertanná formálása. Ennek érdekében célunk a könyvtárakban már működő jó gyakorlatok, módszertani anyagok és mintaprogramok összegyűjtése, nyilvántartásba vétele és egységes formában való elérhetővé tétele a könyvtári szakma számára.

Tájékoztatást kaptunk a képzésekről, és arról, 268 négyzetméteren irodacsoport és oktatási központ kialakítására kerül sor a Közraktár utcában. Az átadásra várhatóan az Országos Könyvtári Napok keretében kerül sor.

2019 első negyedében pedig várható egy átható olvasás- és könyvtár népszerűsítő kampány.

A hagyományokhoz híven megfogalmaztuk **a nap üzenetét** a Közkönyvtári Egylet és a Gyermekkönyvtáros Szekció tagjai nevében a záró plenáris ülésre.

„A mindenkori olvasó, aki a folyamatosan megújuló könyvtárban szeretné az életminőségét magasabb szintre emelni, boldog, művelt, tájékozott emberré válhat.”

Mindannyiunk számára tartalmas és gondolatokat elindító délelőtti volt, mely továbbra is felhívta a figyelmünket a könyvtár és könyvtáros társadalmi felelősségére.